

Ulkomaalaislain muuttamista koskeva hanke

HE 29/2024 vp
Hallintovaliokunta

Esityksen tausta

- Hallitusohjelma
 - Otetaan käyttöön määritelmädirektiivin mahdollistamat tiukennukset.
 - Kansainvälinen suojelu muutetaan luonteeltaan väliaikaiseksi, ja kansainvälisen suojelun lupien pituus lyhennetään EU-oikeuden mahdollistamaan minimiin. Lupien jatkaminen edellyttää arviota kansainvälisen suojelun jatkamisen tarpeesta.
 - Kansainvälisen suojelun asema lakkautetaan ja siihen perustuva oleskelulupa poistetaan, jos henkilö syyllistyy Suomessa vakavaan rikokseen, joka vaarantaa yleistä järjestystä ja turvallisuutta tai jos henkilö vaarantaa kansallista turvallisuutta.
- Euroopan komission rikkomusmenettelyssä edellyttämät muutokset ulkomaalaislakiin koskien pakolaisen karkottamista.

Oleskeluluvan lyhentäminen

Oleskeluluvan pituus	Nykytila	Ehdotus
Pakolaisuus (1. lupa)	4 vuotta	3 vuotta
Pakolaisuus (jatko)	4 vuotta	3 vuotta
Toissijainen suojelu (1. lupa)	4 vuotta	1 vuosi
Toissijainen suojelu (jatko)	4 vuotta	2 vuotta

- Jatkolupaa myönnettäessä tulisi jatkossa huomioida tarkemmin aseman lakkauttamis- ja peruuttamisperusteet.

Kansainvälisen suojeluaseman myöntämättä jättäminen

- Toissijaisen suojeluaseman poissuljentaperusteiden laajentaminen
 - Perusteltua aihetta epäillä, että henkilö on vaaraksi yhteiskunnalle tai kansalliselle turvallisuudelle.
 - Tilanteet, joissa henkilö on ennen Suomeen tuloaan tehnyt yhden tai useamman rikoksen, josta voitaisiin Suomessa tehtynä tuomita rikoslain mukaan vankeusrangaistus. Edellytyksenä, että ulkomaalainen on jättänyt alkuperämaansa ainoastaan välttääkseen rikoksista johtuvia seuraamuksia.
- Poissuljennan laajentaminen koskemaan myös yllytystä tai muuta poissuljentatekoihin osallistumista.
- Turvapaikka jätettäisiin antamatta kansallisen turvallisuuden vaarantamisen perusteella tai koska ulkomaalainen yhteiskunnalle vaaraksi, koska tuomittu lainvoimaisella tuomiolla erityisen törkeästä rikoksesta

Uudet perusteet kansainvälisen suojeluaseman lakkauttamiselle ja peruuttamiselle

- Pakolaisaseman lakkauttaminen
 - Poissuljentaan johtavat teot aseman saamisen jälkeen
 - Kansallisen turvallisuuden vaarantaminen
 - Yhteiskunnan vaarantaminen, koska ulkomaalainen tuomittu lainvoimaisella tuomiolla erityisen törkeästä rikoksesta
- Toissijaisen suojeluaseman lakkauttaminen ja peruuttaminen
 - Lakkauttamisperusteeksi poissuljentaan johtavat teot aseman saamisen jälkeen
 - Peruuttamisperusteisiin lisättäisiin uusi poissuljenta-peruste koskien ennen Suomeen tuloa tehtyjä rikoksia
- Yksilöllistä tutkintaa koskevaa momenttia selkeytettäisiin
 - Jos yksilöllisen tutkinnan perusteella aseman lakkauttamisen tai peruuttamisen edellytykset täyttyvät, asema lakkautetaan tai peruutetaan.

Muutos	Määritelmädirektiivi	Määritelmäasetus
Oleskeluluvan pituus	Ainoastaan vähimmäispituus määriteltä	Ainoastaan vähimmäispituus määriteltä
Toissijainen suojelu – poissuljenta kansallinen turvallisuus / yhteiskunta	Velvoittava muoto	Velvoittava muoto
Toissijainen suojelu – poissuljenta rikosseuraamusten välttely	Kansallinen liikkumavara	Kansallinen liikkumavara
Poissuljenta teon yllytyksen ja muun osallistumisen osalta	Velvoittava	Velvoittava
Pakolaisaseman myöntämättä jättäminen, kansallinen turvallisuus / erityisen törkeä rikos	Kansallinen liikkumavara	Kansallinen liikkumavara
Pakolaisaseman lakkauttaminen, kansallinen turvallisuus / erityisen törkeä rikos	Kansallinen liikkumavara	Velvoittava
Kansainvälisen suojeluaseman lakkauttaminen, aseman saamisen jälkeiset poissuljentateot	Velvoittava	Velvoittava

Komission rikkomusmenettely

- Määritelmädirektiivin 21 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaan pakolaisen voi palauttaa, jos on perusteltua syytä katsoa hänen olevan vaaraksi sen jäsenvaltion turvallisuudelle, jossa hän on tai jos hän on yhteiskunnalle vaarallinen kyseisessä jäsenvaltiossa, koska hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla tuomittu erityisen törkeästä rikoksesta.
- Ulkomaalaislaissa ei vaatimusta lainvoimaisesta tuomiosta eikä myöskään viitata erityisen törkeään rikokseen.
- Komissio katsonut, että direktiivin kohta saatettu virheellisesti osaksi Suomen lainsäädäntöä.

Sisäministeriö

Inrikesministeriet

Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Vaihde 0295 480 171
www.intermin.fi